

การปักตัวของเมล็ด คืออะไร ?

เมล็ดที่มีการปักตัว คือ เมล็ดที่มีชีวิตแต่ไม่งอกแม้จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ระยะปักตัวหาได้จากจำนวนวันหลังจากเก็บเกี่ยว (30 วัน หลังออกดอก 75%) ถึงวันที่เมล็ดงอก 80% โดยนับทั้งต้นอ่อนสมบูรณ์และไม่สมบูรณ์ ระยะปักตัวของข้าวแตกต่างกันไปตามพันธุ์

เมล็ดที่ไม่มีระยะปักตัวจะงอกในนา

การทำลายระยะปักตัวของข้าว

- นำเมล็ดไปตากแดดบนพื้นปูนหรือพื้นสังกะสี ความหนาไม่เกิน 5 เซนติเมตร กลับกองวันละ 2 – 4 ครั้งเป็นเวลา 5 – 10 วัน ขึ้นกับระยะปักตัวของพันธุ์ข้าวแต่ละพันธุ์ พันธุ์ข้าวที่มีระยะปักตัวประมาณ 1 เดือน ใช้ระยะเวลาตากแดดนาน 5 วัน ส่วนพันธุ์ที่มีระยะปักตัว ประมาณ 2 เดือน ใช้ระยะเวลาตากแดดนาน 10 วัน

- อบที่ 50°C เป็นเวลา 5 - 10 วัน
- แช่สารเคมี เช่น 1N HNO₃ เป็นเวลา 24 ชม. หรือ 0.1% เอธิลีนคลอไรไฮดรินนาน 16-24 ชม. ที่ 40°C

ข้อดีการปักตัว

- ทำให้เมล็ดพืชไม่งอกคารวง หรือในแปลงกรณีเก็บเกี่ยวไม่ทัน
- เมล็ดมีอายุการเก็บรักษานานขึ้น เพราะอายุการเก็บรักษาสัมพันธ์กับระยะปักตัวของเมล็ด โดยเมล็ดที่เก็บรักษานานจะมีอายุการเก็บรักษานานตาม

ข้อเสียของการปักตัว

- ไม่สามารถนำเมล็ดที่เก็บเกี่ยวใหม่ๆ ไปเพาะปลูกต่อได้ทันที
- เมล็ดที่ยังไม่หมดการปักตัว เมื่อนำไปเพาะปลูกจะมีความงอกไม่สม่ำเสมอ
- ต้องทำลายการปักตัวของเมล็ดก่อนที่จะนำไปเพาะปลูก
- เมล็ดข้าววัชพืชมีระยะปักตัวนาน ทำให้ยากต่อการกำจัด เพราะเมล็ดทยอยงอกจึงไม่สามารถกำจัดได้พร้อมกันทีเดียว

ระยะปักตัวของพันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสงที่ผลิตเพื่อการค้า

พันธุ์ข้าว	ระยะปักตัว (สัปดาห์)
ชัยนาท 1	8
สุพรรณบุรี 1	4
สุพรรณบุรี 2	6
SPR 3	4
สุพรรณบุรี 60	4
ปทุมธานี 1	4
พิษณุโลก 2	8
กข29 (ชัยนาท 80)	4-6
กข31 (ปทุมธานี 80)	4
สันป่าตอง 1	8